

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Kultury
Fizycznej,
Sportu
i Turystyki**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
TURYSTYKI
(NR 6)
z dnia 29 marca 2021 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki

– podkomisji stałej do spraw turystyki (nr 6)

29 marca 2021 r.

Podkomisja stała do spraw turystyki, obradująca pod przewodnictwem posła **Grzegorza Matusiaka (PiS)**, przewodniczącego podkomisji, rozpatrzyła:

– informację na temat wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na turystykę pochodzących z „Krajowego planu odbudowy”.

W posiedzeniu udział wzięli: **Andrzej Gut-Mostowy** sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii wraz ze współpracownikami, **Renata Calak** dyrektor Departamentu Strategii w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Mariusz Pawełczyk** i **Wioletta Więciorkowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Grzegorz Matusiak (PiS):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw turystyki Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. Witam państwa posłów, witam zaproszonych gości. Jest sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii pan Andrzej Gut-Mostowy, pan Dominik Borek, dyrektor Departamentu Turystyki w MRPiT, oraz pani Renata Calak, dyrektor Departamentu Strategii w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej.

Informuję, że dzisiejsze posiedzenie zostało zwołane przez marszałek Sejmu na podstawie art. 198j ust. 2 regulaminu Sejmu i będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającym porozumiewanie się na odległość. Posłom uczestniczącym zdalnie przypominam, że przed posiedzeniem otrzymali państwo instrukcję w sprawie zgłaszania się do dyskusji, zabierania głosu w trakcie posiedzenia. Jednocześnie informuję, że posłowie członkowie podkomisji obecni na sali obrad głosują przy użyciu urządzenia do głosowania za pomocą legitymacji poselskiej. Wówczas nie używają tabletek i nie logują się w systemie komunikacji elektronicznej.

W celu stwierdzenia kworum przeprowadzone teraz zostanie głosowanie. Proszę państwa posłów obecnych na sali o zagłosowanie za pomocą legitymacji, posłów uczestniczących zdalnie o zalogowanie się do aplikacji i w głosowaniu naciśnięcie przycisku, aby potwierdzić obecność na posiedzeniu. Przystępujemy do głosowania.

Szanowni państwo, mamy kworum, jednak nie zamykamy możliwości jeszcze oddania głosu, do potwierdzenia uczestnictwa w podkomisji.

Porządek dzienny posiedzenia przewiduje informację na temat wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na turystykę pochodzących z „Krajowego planu odbudowy”. Informuję, że do podkomisji wpłynęło upoważnienie ministra funduszy i polityki regionalnej, aby rozpatrywany porządek dzienny w zakresie tego resortu przedstawiła pani Renata Calak, dyrektor Departamentu Strategii.

Szanowni państwo, jeżeli jest gdzieś widzialny lub słyszalny pan Ireneusz Raś, który był wnioskodawcą tego punktu, jeżeli chodzi o podkomisję, to bardzo bym prosił, jeżeli ma ochotę, to żeby zabrał głos. Nie widzę, nie słyszę. To oddaję głos pani dyrektor. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Strategii Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Renata Calak:

Dzień dobry państwu. Mam nadzieję, że jestem słyszana. Reprezentuję MFiPR, ministerstwo, które koordynuje przygotowanie „Krajowego planu odbudowy”, ale oczywiście z nami jest również pan minister z Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii, bo to ministerstwo odpowiada za sektor dotyczący turystyki. Tematem dzisiejszego spotkania są środki wydatkowane w ramach „Krajowego planu odbudowy”. Na wstępie chciałam powiedzieć, że jesteśmy teraz na etapie programowania „Krajowego planu odbudowy”, bo te środki związane z *New Generation*, czyli środki, które Komisja Europejska przyznała państwu członkowskim 27 i 28 maja 2020 r., są przeznaczone właśnie na te sfery gospodarki, które najbardziej ucierpiały na COVID, i te sfery gospodarki, które pokazały swoje słabości w trakcie pandemii. Ale tu na wstępie chciałam powiedzieć, że z tego *New Generation* to nie są tylko środki przeznaczone na „Krajowy plan odbudowy”, które każde państwo członkowskie ma przygotować i przedłożyć Komisji Europejskiej do 30 kwietnia, ale również tam są środki na taki instrument REACT-EU, który Polska dostaje w wysokości 2 mld euro. To są środki, które są dodane do obecnych programów operacyjnych. Więc to jest niezwykle ważne, bo te środki wcześniej trafią do gospodarki i również wcześniej mogą trafić do przedsiębiorstw, które działają w sektorze turystyki.

Obecnie w ramach środków REACT-EU są one dokładane do programu „Inteligentny rozwój” na wsparcie przedsiębiorstw też sektora turystyki, jak również do regionalnych programów operacyjnych, by wspomóc rozwój przedsiębiorczości, również w sektorze turystyki. Obecnie z Komisją Europejską odbywa się dialog dotyczący zmiany programów operacyjnych w ramach obecnych programów dotyczących instrumentu REACT-EU.

Chciałam jeszcze zaznaczyć, że te środki z *New Generation* mogą być wykorzystane w stu procentach, nie potrzeba środków związanych z wkładem własnym. W stu procentach mogą być wykorzystane te środki, aczkolwiek oczywiście tu wchodzi reguły związane z pomocą publiczną.

Teraz koncentrujemy się na kwestiach dotyczących programowania „Krajowego planu odbudowy”. Jak państwo wiedzą, dla Polski mamy kwotę 58 mld euro i ta kwota jest podzielona na część pożyczkową i na część grantową. Ta część grantowa stanowi ponad 23 mld euro, część pożyczkowa – 34 mld euro. W projekcie „Krajowego planu odbudowy”, który był przedłożony do konsultacji społecznych 26 lutego, szczegółowo zaprogramowaliśmy tę część dotacyjną, również dając możliwość, jeśli chodzi o tę część pożyczkową.

Ale chciałabym też państwu powiedzieć, że to jest instrument, który początkowo miał być instrumentem bardzo przyjaznym państwu członkowskiemu. Te środki powinny być i mam nadzieję, że trafią szybko do gospodarki. Oczywiście programowanie tego instrumentu jest dostosowane do potrzeb danego państwa członkowskiego, ale też ten instrument ma wiele wymogów, które narzuca rozporządzenie RRF. Te wymogi są związane z tym, że 37% środków trzeba przeznaczyć na kwestie związane z klimatem, 20% całości alokacji trzeba przeznaczyć na kwestie związane z działaniami dotyczącymi cyfryzacji. Podstawowa cecha tego instrumentu, że trzeba się oprzeć na reformach, bo tylko te reformy i te działania, które przyczyniają się do zmiany danej polityki publicznej albo uporządkowania funkcjonowania danej polityki publicznej, przełożą się na realizację inwestycji, które realizują te reformy. Tu jest bardzo skomplikowany proces związany z pokazaniem tych reform, pokazaniem kamieni milowych realizacji tych reform, jak również inwestycji.

Również do tego instrumentu przygotowujemy do każdej inwestycji taki costing, czyli wartość danej inwestycji w oparciu o dane historyczne, zarówno dane z polityki spójności, jak i dane w ramach inwestycji, które były realizowane.

Tak jak mówiłam wcześniej, rozpoczęły się konsultacje 26 lutego. Odbyliśmy konferencje na temat poszczególnych obszarów, na temat poszczególnych komponentów w ramach „Krajowego planu odbudowy”. Jesteśmy również w trakcie przeprowadzania wysłuchań dotyczących „Krajowego planu odbudowy”. Dzisiaj odbywa się wysłu-

chanie publiczne na temat komponentu dotyczącego środowiska. W zeszłym tygodniu odbyły się wysłuchania dotyczące zagadnień pierwszego komponentu, w którym również są działania dotyczące turystyki. Komponent dotyczący konkurencyjności, edukacji, rynku pracy, odbyło się również wysłuchanie dotyczące komponentu zdrowia i komponentu dotyczącego digitalizacji. Dzisiaj mamy środowisko, jutro mamy wysłuchanie dotyczące transportu. Mówię to ze względu na to, że to są dodatkowe środki, których wykorzystanie zaplanowane jest w bardzo krótkim czasie, to jest do roku 2026. Więc w zasadzie do połowy roku 2026 musimy zrealizować projekty, które planujemy zrealizować w ramach „Krajowego planu odbudowy”, co jest niezwykle istotne, gdyż obecnie programujemy szereg instrumentów unijnych, czyli „Krajowy plan odbudowy”, umowę partnerstwa i tak jak mówiłam wcześniej – środki związane z REACT-EU. Więc tu jest też niezmiernie ważne, szanowni państwo, patrzenie na linię demarkacyjną między poszczególnymi instrumentami, bo Komisja Europejska zwraca szczególną uwagę, by dane inwestycje nie powiełały się w kilku instrumentach, które oferuje UE na nową perspektywę finansową.

Chciałabym państwu powiedzieć również o pracach, jak pracowaliśmy nad „Krajowym planem odbudowy”. Te prace zostały rozpoczęte, jak tylko Komisja Europejska zdecydowała się przyznać ten zastrzyk finansowy. Na początku był proces związany z identyfikacją reform i projektów inwestycyjnych, które mogły być realizowane w ramach „Krajowego planu odbudowy”. Ale mogę powiedzieć tak, że w zeszłym roku zbieraliśmy reformy, które oczywiście muszą być powiązane z semestrem europejskim i z tymi zaleceniami Rady z 2019 i 2020 r., które co roku Komisja Europejska przedstawia danemu państwu członkowskiemu, a państwo członkowskie przygotowuje krajowe programy reform. W tym roku już nie jest przygotowany krajowy program reform, tylko „Krajowy plan odbudowy” konsumuje również zagadnienia dotyczące krajowego programu reform. My się zwróciliśmy zarówno do resortów, jak i do regionów z prośbą o propozycję reform i propozycję inwestycji. Ale de facto był duży nacisk na przedstawianie inwestycji, konkretnych inwestycji, które mogły być zrealizowane. Mała była tendencja związana z pokazaniem reform, które porządkują daną sferę publiczną. W zeszłym roku trwały więc prace szczegółowe dotyczące weryfikacji propozycji projektowych, łączenia tych propozycji w wiązki projektowe, a przede wszystkim powiązania tych propozycji z reformami, by sprostać wymogom związanym z realizacją zaleceń dotyczących spełnienia wymogów wynikających z *Country Report*. Efekty pracy związanej z przygotowaniem oczywiście tej części strategicznej, dotyczącej krajowego programu reform, czyli powiązania z poszczególnymi reformami, ułożenie tych wiązek projektowych i tych pomysłów, które były zgłaszane przez poszczególnych interesariuszy, są przedłożone w „Krajowym planie odbudowy”, gdzie, jak państwo widzą, jest pięć komponentów. Jeden komponent, dotyczący kwestii innowacyjności, wsparcia przedsiębiorczości – tam jest turystyka, czyli wsparcie dla sektora turystyki jest tam zapisane. I ten cały komponent związany z dywersyfikacją działalności ze względu na to, że stawiamy tu też na zwiększenie odporności, nie tylko na odbudowę.

Bo Komisja Europejska w pracach i w dyskusji podkreśla, że na odbudowę to są te środki, które zostały u nas wydatkowane w ramach tarcz antykryzysowych, również w ramach instrumentu, który oferuje Komisja Europejska, w ramach REACT-EU, i również te środki, które zostały zaprogramowane w obecnych programach operacyjnych. Bo tak jak doskonale państwo wiedzą, w zeszłym roku była przyjęta specustawa wdrożeniowa, która dopuściła szereg zmian w programach operacyjnych obecnej perspektywy finansowej, by właśnie te środki zostały szybko uruchomione w gospodarce. W rozmowach z Komisją Europejską Komisja podkreśla, że te środki poszły na odbudowę, a w ramach „Krajowego planu odbudowy” Komisja zakłada, że w większym stopniu muszą być wykorzystane środki na zwiększenie odporności. Więc my, programując „Krajowy plan odbudowy”, prowadziliśmy działania, które będą właśnie dotyczyły powstania nowych miejsc pracy, wykreowania innowacyjności i rozwiązań technologicznych, ze względu na to, że tam stawiamy na dywersyfikację tej działalności, żeby też w większym stopniu przedsiębiorcy na wypadek takiej czy innej pandemii mogli w większym

stopniu skorzystać i nie uzależniać się od jednej działalności, którą prowadzą, a wręcz przeciwnie – w ramach dywersyfikacji.

Oczywiście jest też duży komponent związany z digitalizacją. Tu też jest miejsce dla sektora turystyki w zakresie prowadzenia różnych rozwiązań dotyczących cyfryzacji. Na przykład cyfrowa rejestracja, żeby już nie było recepcji, żeby można było korzystać z usług turystycznych w większym stopniu z wykorzystaniem nośnika elektrycznego, a ograniczyć kontakt *face to face*. Więc jest duże menu związane ze wsparciem sektora turystycznego, również w zakresie komponentu zdrowotnego. Tam jest całe działanie związane ze wsparciem rozwoju i modernizacji infrastruktury podmiotów leczniczych, w tym uzdrowisk, więc tutaj też jest miejsce dla sektora turystyki.

Kolejną sprawą, o której chciałam państwu powiedzieć, jest również programowanie umowy partnerstwa, środków z polityki spójności, w której w zasadzie mamy podobnej wielkości źródło finansowania co w ramach KPO. Z pierwszych rozmów z Komisją Europejską i z regulacji, które Komisja Europejska przedstawiła, turystyka i kultura były tylko w celu tematycznym piątym. W obecnej propozycji regulacji, która już została przyjęta przez Parlament Europejski, jest większe miejsce dla kultury i turystyki w polityce spójności i z tego również chcemy skorzystać, programując gros działań dla turystyki, zarówno w programie „Polska Wschodnia”, w regionalnych programach operacyjnych, jak również infrastrukturę w ramach programu „Infrastruktura i środowisko”, jak i w nowym POIR.

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. To wszystko z mojej strony. Jestem do dyspozycji. Jeżeli będą jakieś pytania, uwagi, to bardzo proszę.

Przewodniczący poseł Grzegorz Matusiak (PiS):

Dziękuję bardzo. Mamy też na wizji pana ministra. Czy pan minister zechciałby zabrać głos?

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii Andrzej Gut-Mostowy:

Tak, oczywiście.

Przewodniczący poseł Grzegorz Matusiak (PiS):

To bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MRPiT Andrzej Gut-Mostowy:

Panie przewodniczący, czy od razu w swojej wypowiedzi zawrzeć pewne uwagi i sugestie co do KPO?

Przewodniczący poseł Grzegorz Matusiak (PiS):

Tak, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MRPiT Andrzej Gut-Mostowy:

Dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, oczywiście od samego początku, kiedy KPO jest nam znane, czyli około od miesięcy wakacyjnych ubiegłego roku, współpracujemy i wnioskujemy, jeżeli chodzi o różne programy, do ministerstwa finansów i funduszy. Natomiast, co jest istotne, jeszcze raz chcę podkreślić, że gospodarzem nie jesteśmy my oczywiście, tylko ministerstwo finansów i funduszy. Natomiast wszystkie wnioski, które początkowo składaliśmy, były w dosyć istotny sposób większe, ale także większe w zakresie merytorycznym. Ale sami wiemy, że tych wniosków do KPO było ze strony różnych sektorów na znacznie większą kwotę, dlatego te programy, które były predysponowane przez MRPiT, zostały w sposób istotny okrojone albo zmieniona ich lokalizacja, tak jak w przypadku uzdrowisk.

Oczywiście my jako administracja publiczna na bieżąco staramy się modyfikować te zapisy. Współpracujemy z ministerstwem finansów i funduszy. Natomiast chciałbym podkreślić, że powołana przy panu premierze Jarosławie Gowinie rada ekspertów, zrzeszająca najlepszych fachowców od turystyki, w istotny sposób zdefiniowała i skwantyfikowała najważniejsze uwagi środowiska turystycznego do KPO.

Pozwolę sobie z tych kilku punktów przeczytać najistotniejsze wskazania. Propozycja rozwiązań zawartych w opisie reform i inwestycji poszczególnych komponentów daleko odbiega od analizy. Obecny kształt planu nie uwzględnia podstawowego celu jego powsta-

nia, a następnie wdrożenia przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii. Dotychczasowe zapisy są niewystarczające i ograniczają zakres odbiorców i interwencji, pomijając jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe. Rada ekspertów ds. turystyki postuluje uchwałę: zwiększenie przewidzianej kwoty alokacji, wynoszącej obecnie 300 mln euro dla komponentu: odporność i konkurencyjność gospodarki A1.1.1, wsparcie inwestycji w przedsiębiorstwach w celu zmiany, rozszerzenia profilu działalności podmiotów sektorów najbardziej poszkodowanych w wyniku pandemii COVID-19. To jest pierwszy postulat.

Drugi postulat rady: rada wnioskuję o poszerzenie o jednostki samorządu terytorialnego katalogu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o finansowe wsparcie w ramach wszystkich pięciu komponentów KPO i zwiększenia odporności. Jednostki samorządu terytorialnego są odpowiedzialne za utrzymanie na wysokim poziomie usług publicznych, w tym takich jak transport czy usługi kultury, które służą rozwojowi turystyki.

Trzeci postulat: rada wnosi o uzupełnienie zakresu inwestycji: D1.1.1 rozwój i modernizacja infrastruktury podmiotów leczniczych o miejscowości, w których znajdują się obiekty lecznictwa sanatoryjnego. Obecny zapis w KPO w części poświęconej komponentowi D efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia odnosi się tylko do uzdrowisk.

Oczywiście prześlemy ten dokument w najbliższym czasie do ministerstwa finansów i funduszy, które w sposób bardzo precyzyjny definiuje wszystkie postulaty środowiska turystycznego. Pozwoliłem sobie przytoczyć tylko trzy pierwsze, najważniejsze postulaty.

Reasumując, oczekiwania środowiska turystycznego i branży turystycznej są znacznie większe, ale także nas jako Polaków, jako konsumentów. To, że branża turystyczna i gospodarka turystyczna została dotkliwie dotknięta pandemią, COVID-em, jest sprawą oczywistą. Jeżeli widzimy zapis „odporność i konkurencyjność gospodarki, wsparcie inwestycji w przedsiębiorstwach, które zostały najbardziej poszkodowane w wyniku pandemii”, to turystyka nasuwa się pierwsza ze wszystkich sektorów gospodarki. Dlatego naszym zdaniem, zdecydowanie jeszcze raz podkreślam, uważamy, że trzeba ten zakres i finansowy, i rzeczowy poszerzyć. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Matusiak (PiS):

Dziękuję. To bardzo ważne stwierdzenie. Mam nadzieję, że ta sugestia zostanie przyjęta przez Ministerstwo Finansów. Czy ktoś z państwa obecnych na sali, ewentualnie zalogowanych zdalnie, chce zabrać głos w dyskusji?

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Nie mam zgłoszeń, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Grzegorz Matusiak (PiS):

Szanowni państwo, po uzyskaniu wyczerpujących informacji dotyczących tego punktu naszej Komisji myślę, że zamkniemy sprawdzanie kworum. Zamykam dyskusję. Szanowni państwo, na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia podkomisji. Dziękuję bardzo.